

Mennt og máttur landsbyggðanna

Þóroddur Bjarnason
Prófessor í félagsfræði
Háskólanum á Akureyri

Skálholtsskóli 1056–1784

Hólaskóli 1106–1802

Hólavallaskóli 1786

Möðruvallaskóli 1880

Fræðslulögin 1907

Skólar í þéttbýli

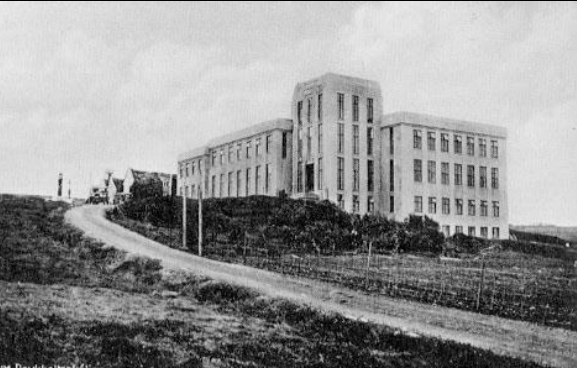
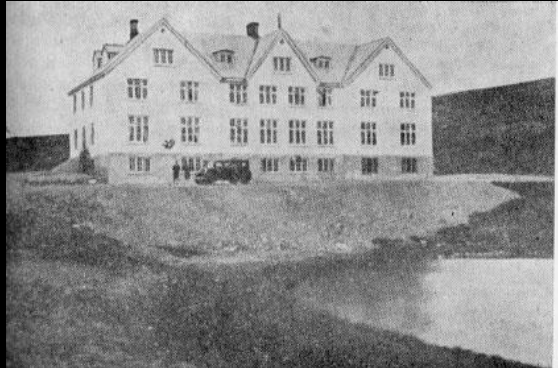

Farkennarar
í dreifbýli

Menntakerfi þéttbýlis og heimavista í dreifbýli

Bóknám og fjölbreyttar starfsgreinar í þéttbýli
Héraðs-, alþýðu- og landbúnaðarskólar í dreifbýli

Uppbygging framhaldsskóla utan höfuðborgarsvæðisins

1970

1984

2010

1979

1987

1930

FRAMHALDSSKÓLINN Á LAUGUM

1988

1979

1986

2004

2006

1953

1977

1976

1981

1987

1979

Heimavistir framhaldsskóla

**Þúsund nemendur á heimavist
5% framhaldsskólanema
13% landsbyggðanema**

The image shows a topographic map of Iceland with 15 colored dots indicating school locations. There are 10 green dots and 5 yellow dots. A white text box is overlaid on the map, containing the text: 'Þúsund nemendur á heimavist', '5% framhaldsskólanema', and '13% landsbyggðanema'.

Háskóli Íslands 1911

**Háskólinn í
Kaupmannahöfn
1479**

Fjölgun íslenskra háskóla 1987–2007

2007

1987

1988

2005

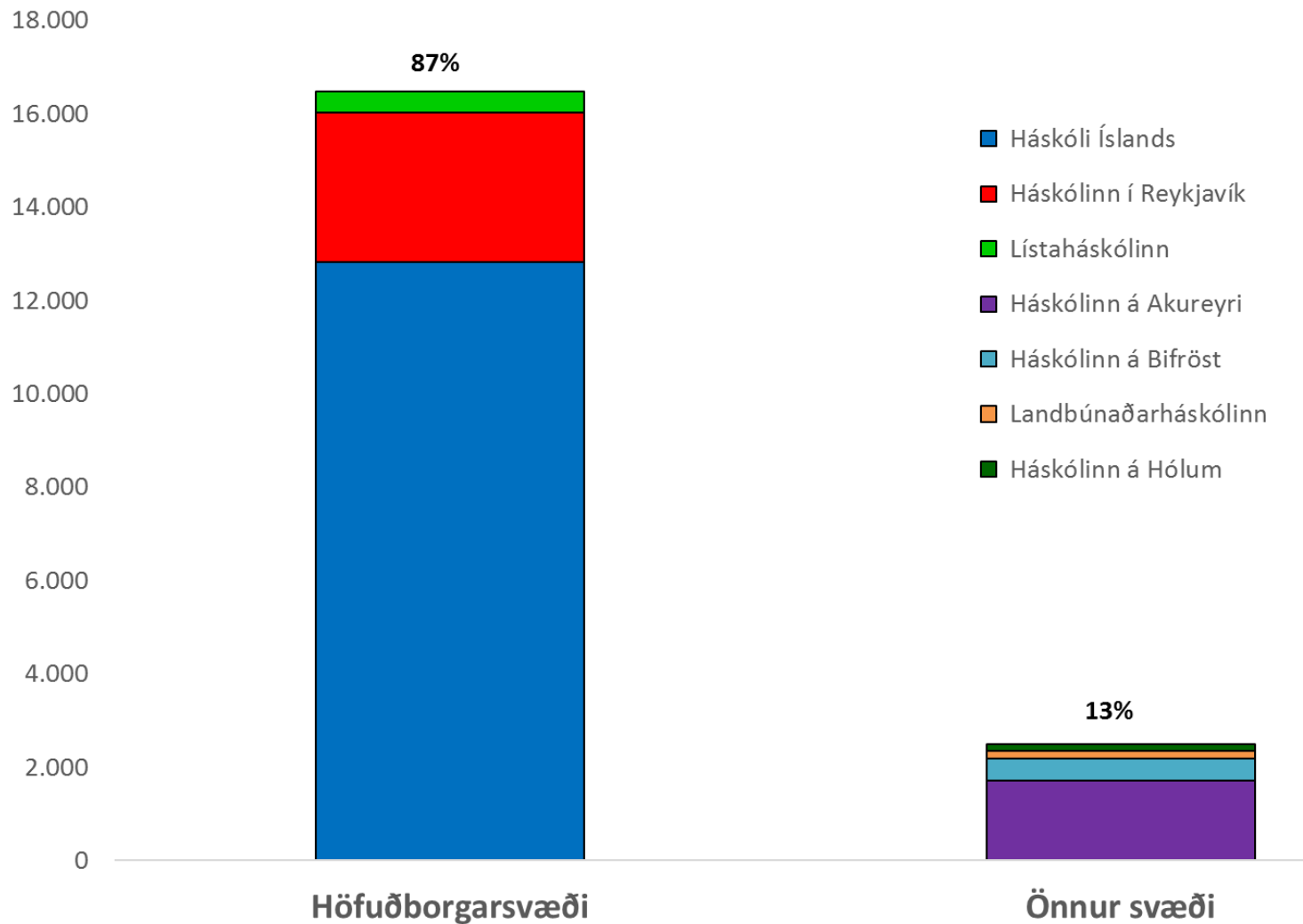
2000

1999

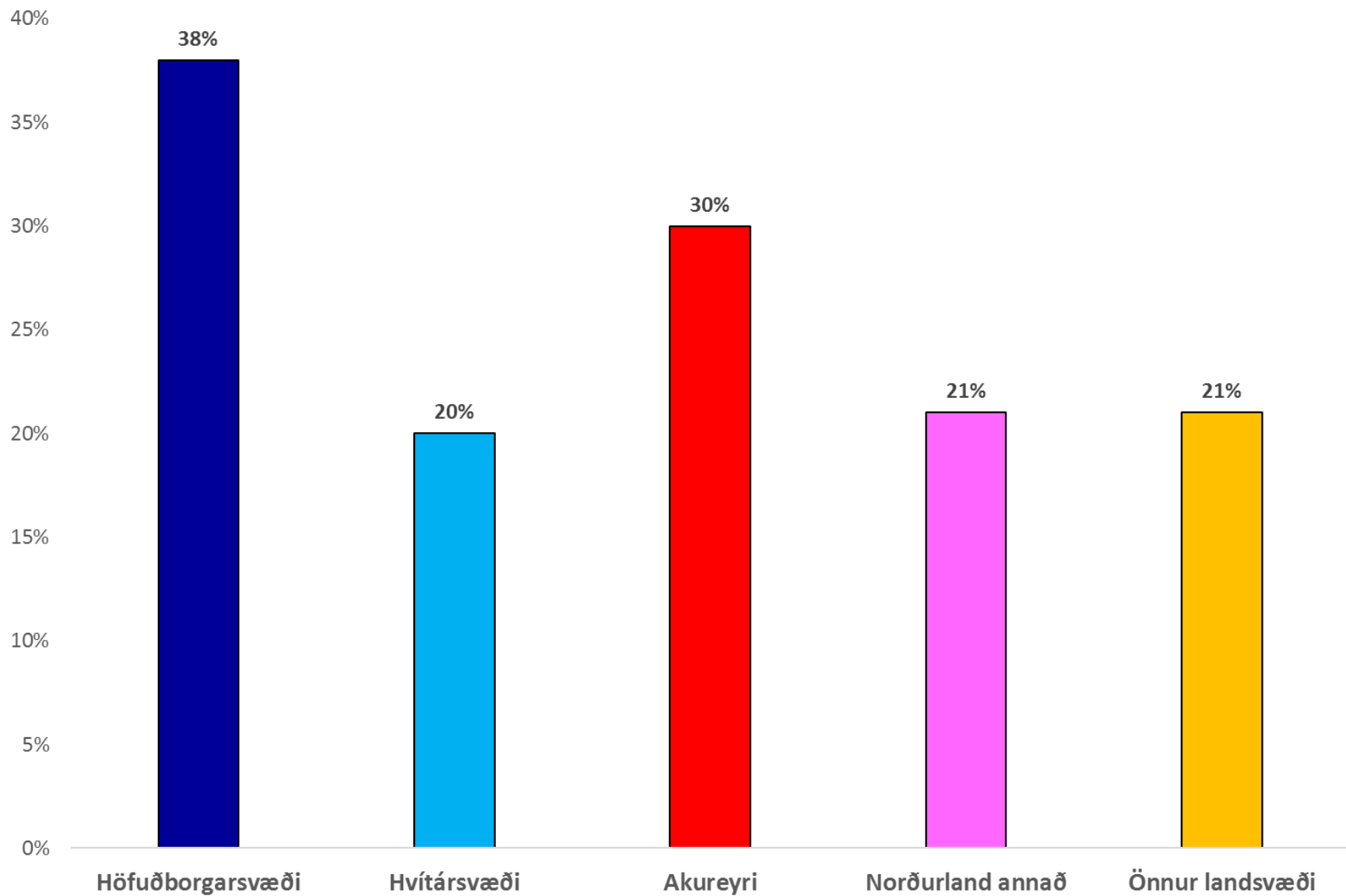

Háskólanemar eftir staðsetningu háskóla, 2014

Íbúar 25–64 ára með háskólapróf, 2011

Fjarnám

– farkennarinn snýr aftur

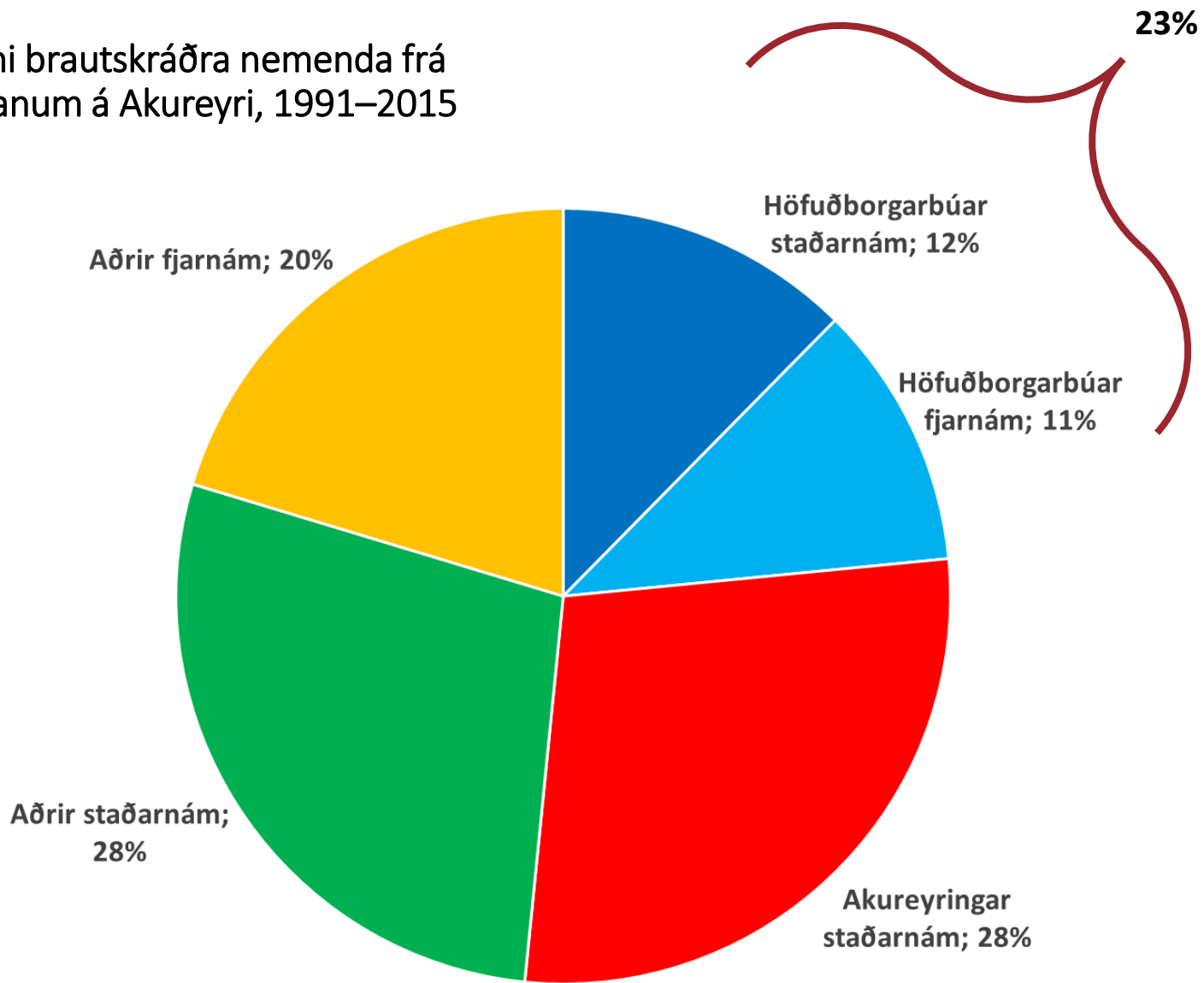

Dæmi um fjarnám á háskólastigi

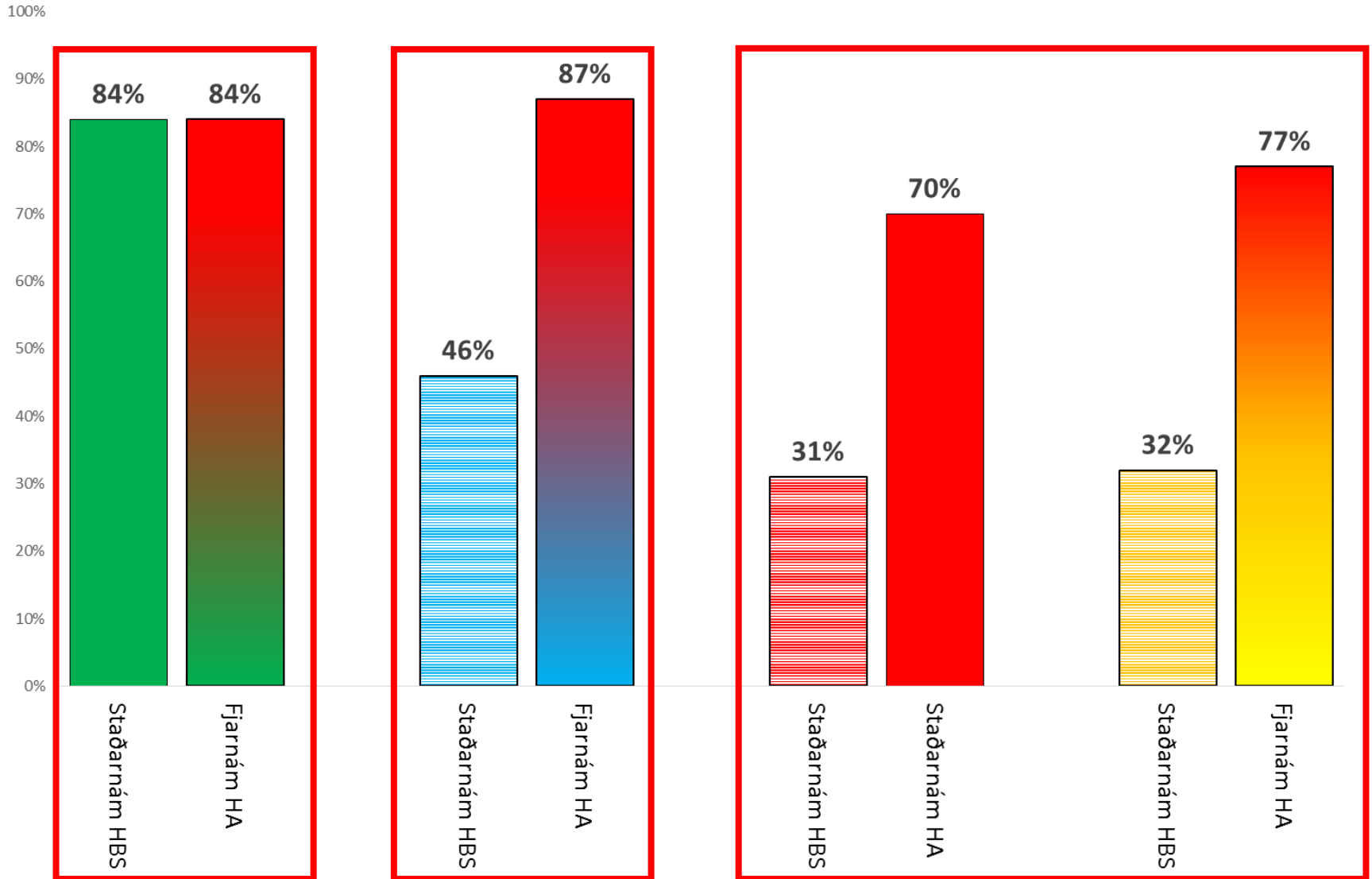

Uppruni brautskráðra nemenda frá Háskólanum á Akureyri, 1991–2015

Búseta fimm árum eftir brautskráningu

Nemendur frá
Höfuðborgarsvæði

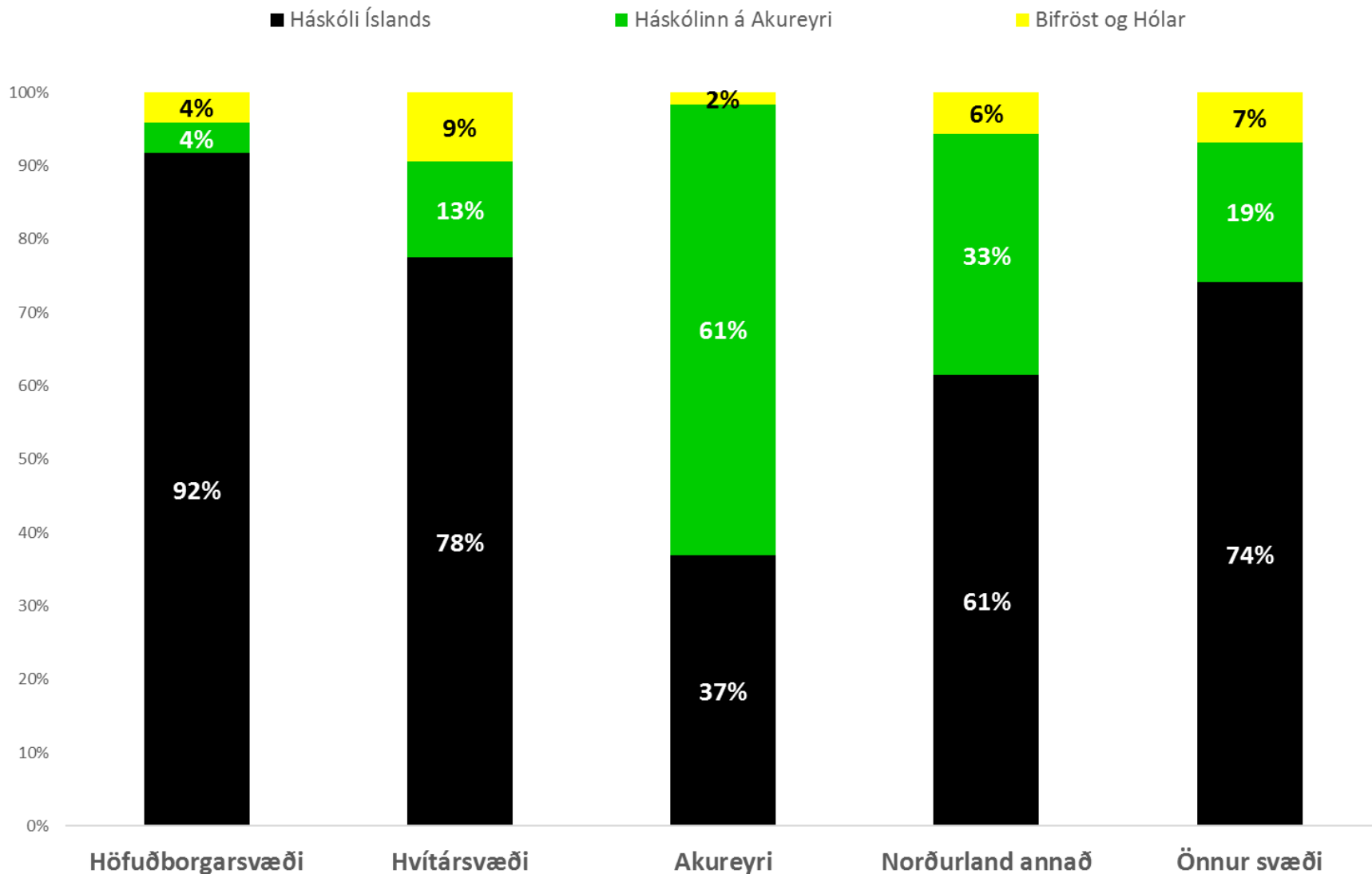
Nemendur frá
Hvítársvæði

Nemendur frá
Akureyri

Nemendur frá
öðrum svæðum

Hlutdeild brautskráðra nemenda frá háskólum landsbyggðanna gagnvart HÍ, 1991 – 2015

Ævistarf

Pakkaferðir

Tín

Sjónvarpsdagsk

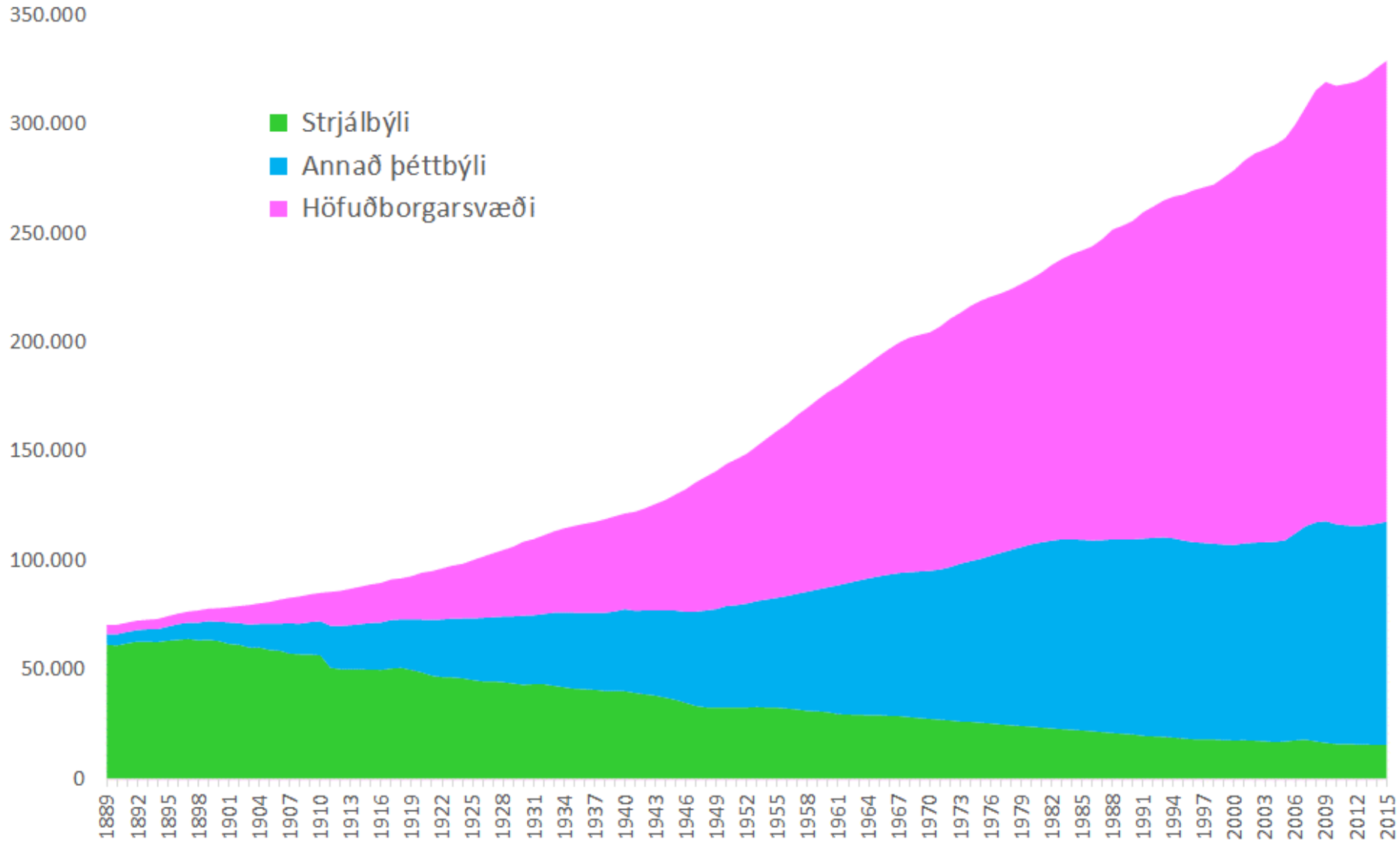

Háskólinn á Akureyri

Þéttbýlisvæðing Íslands, 1889–2015

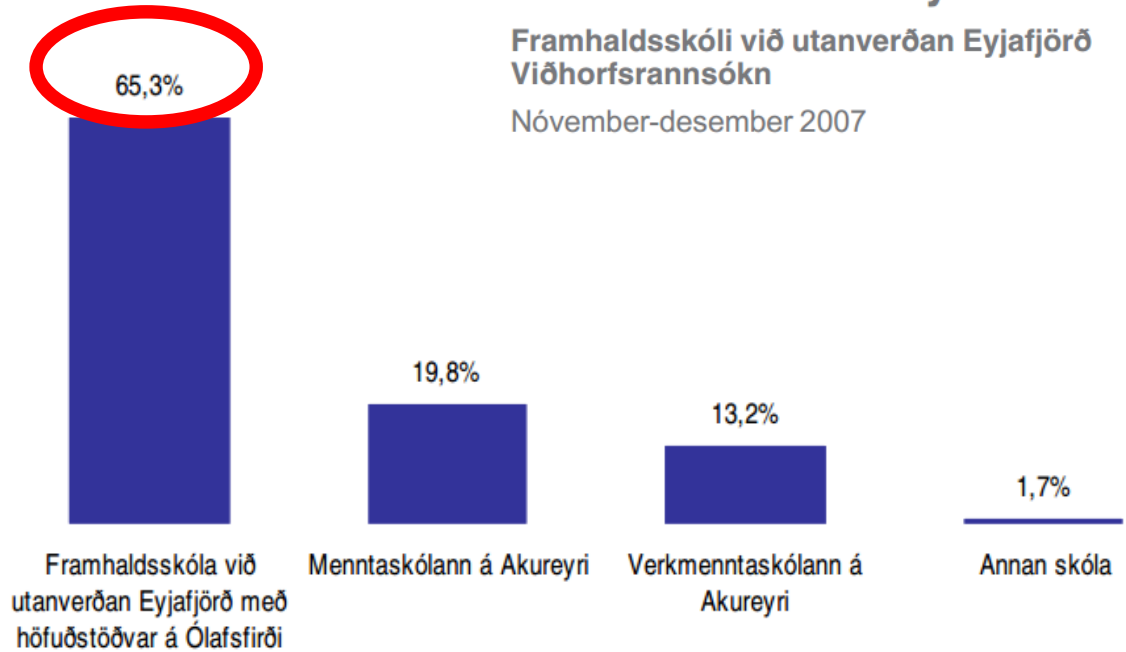

Dæmi um svæðaskiptingu

Að því gefnu að starfandi sé framhaldsskóli við utanverðan Eyjafjörð með höfuðstöðvar á Ólafsfirði, í hvaða framhaldsskóla vildir þú helst að barnið færi?

Í hvaða framhaldsskóla viltu helst fara?

